

regeringerne, begynder sin Virksomhed med et: Lad os spare. Jeg antager ikke, at nogen fremtidig Finansminister vil vove at træde frem for dette høje Ting uden at begynde sin Tale med: Det er aldeles nødvendigt at spare, i alt Fald med at anbefale os andre at spare. Men trods alle disse gode Raad er det dog et stort Spørgsmaal, om det er lykkedes de forskellige højtærede Finansministre at faa noget ud af disse forskellige Spareteorier. Der er jo ogsaa forskellige Maader at spare paa, og jeg er en Smule uklar over, hvem der skal spare. Man kan jo for det første spare paa Statshusholdningen. Er det det, de højtærede Ministre mene med at spare? Eller bruge de Ordet i mere overført Betydning, at man skal lære Folk at spare, eller er det begge Dele, der er Meningen, hvad jeg er mest tilbøjelig til at antage?

Den højtærede Konseilspræsident sagde jo, at vi skulde spare ved ikke at rive saa meget ned og bygge nyt i Stedet. Men det er jo ikke Staten, der river sine gamle Bygninger ned. Jeg maa derfor antage, at det er Befolkningen, der skal spare. Men der skal ogsaa spares i Statshusholdningen, og derigennem skal man lære Befolkningen at spare. Hvorvidt nu Sparsommeligheden er opnaaet i Statshusholdningen, kan jo være meget omstridt. Jeg skal ikke komme langt ind paa det, men det sete afhænger jo af Øjnene, der se. Nogle kunne mene, at der er indført Besparelser, andre kunne mene det modsatte. At faa Befolkningen til at spare er neppe lykkedes. Og det synes jeg ikke er saa mærkeligt, thi samtidig med, at de forskellige Finansministre have anbefalet Befolkningen at spare, have de truffet saadanne Foranstaltninger, som i meget ringe Grad ere møntede paa at faa Folk til at spare. Jeg skal saaledes nævne, at den Gang Christopher Hage anbefalede Befolkningen at spare, endte det med, at han oprettede et nyt Lotteri, og i den anden Venstrefinansministers Tid have vi atter faaet Lotteri, uden at dermed skal være sagt, at det var denne Ministers Skyld, vi fik det. Jeg mener, at det at oprette Lotterier er at appellere til Folks Spillelyst, og det er igen det stik modsatte af at anbefale dem at spare; det er efter min Mening at opfordre dem til det modsatte af Sparsommelighed, nemlig Ødselhed. Og i den Retning synes jeg, vi ere meget langt ude. Vi have, som sagt, faaet et Par nye Lotterier de sidste Aaringer, og Konseilspræsidenten var jo i

sin Tid en af de Mænd, der hjalp Ministeriet Estrup til at faa Klasselotteriet udvidet, et Ønske, det daværende Ministerium Estrup havde næret i lang Tid; det var Lidkøbssnapsen, sagde man, som det daværende Venstre gav Ministeriet Estrup ved Afslutningen af den Handel, som foregik i Halvfemserne, ved Forliget. Saaledes have vi faaet flere og flere Lotterier oprettede og dermed appelleret til Befolkningens Spillelidenskab, og det har da ogsaa sat sin Frugt, for Folk ere, ligesom de ere blevne helt gale efter at spille i Lotteriet. Jeg havde et Eksempel derpaa forleden Dag; der blev tilbudt mig en Lotteriseddel, jeg skulde selv forny den til første Trækning; den kostede 1 Kr. 10 Øre at forny, vedkommende vilde have 5 Kr. 50 Øre, og det lod til, at vedkommende levede af at gaa omkring og sælge Lotterisedler til forhøjet Pris, altsaa gik omkring og søgte, hvor der var Lotterisedler at faa, som tidligere Spillere ikke vilde have, og derefter gik omkring og solgte dem til saa ublu Priser som 5 Kr. 50 Øre alene for at skaffe dem til Veje. Et andet Eksempel havde jeg ligeledes for nogen Tid siden, jeg saa et Selskab slaa sig sammen om at betale Entréen til Traverbanen, og saa skulde den enkelte, som blev den lykkelige, der kom ind, holde Penge i Totalisatoren for hele det øvrige Selskab, altsaa ogsaa en Maade at spille paa. Naar Spillelidenskab giver sig saadanne Udslag, synes jeg, det var paa høje Tid at gøre noget for at faa denne Spillelidenskab standset. Jeg mener da, at naar Finansministrene saaledes anbefale Befolkningen at spare, skulde de sige til Rigsdagen: Lad os først og fremmest søge at faa Lotterierne afskaffede. Jeg synes, det er ganske umoralsk, at Staten ved at oprette disse Lotterier appellerer til Spillelidenskab og saa oven i Købet anbefaler Befolkningen at spare; jeg synes, det er saa inkonsekvent som muligt, og jeg skulde anbefale at tage under Overvejelse, om man ikke kunde blive fri for den Nedværdigelse, det efter min Mening er for Staten at opretholde disse mange Lotterier.

Ligesom andre ærede Medlemmer vil jeg ogsaa, uden at foregribe mit Partis

Rettelse.

Sp. 684, L. 19 f. n.: „Konsulinstitutionen“, læs: Konsulinstruktionen.